

Zakarýa pygamberiň kitaby

Giriş

Zakarýa pygamberiň kitaby iki bölümden ybarat. Onuň birinji bölümünde Zakarýa pygamberiň b. e. öň 520 – 518-nji ýyllary aralygynda gören görnüşleri beýan edilýär. Pygamber Iýerusalimiň dikeldilmegi, ybadathananyň gaýtadan bina edilmegi, Hudaý halkynyň günälerden päklenmegi, seçip-saýlanan Mesihniň geljekdigi barada görnüşleri görýär (1 – 8-nji bablar).

Kitabyň ikinji bölümünde umyt bilen garaşylýan Halasgär we iň soňky höküm edilme baradaky görnüşler beýan edilýär (9 – 14-nji bablar).

Şeýle-de, kitapda ahyrzaman baradaky pygamberlikler beýan edilýär. Bu pygamberlikler özboluşlydyr, sebäbi olar islendik döwrüň okyjysyna örän ýakyn, ýagny tizara berjaý boljak pygamberlik ýaly görünýär.

Mazmuny

Duýduryş we umyt baradaky görnüşler.....	1:1–8:23
Ysraýylyň duşmanlary jezalandyrylýar.....	9:1-8
Gelejekki abadançylyk we parahatlyk.....	9:9–14:21

1-nji bab

Reb halkyny Özüne öwrülmäge çagyryýar

¹Darýuşyň patyşalygynyň ikinji ýylynyň sekizinji aýynda Ydonyň agtygy, Berekýanyň ogly Zakarýa pygamberiň üsti bilen Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Men – Rebbiň siziň ata-babalaryňyza gaty gahary geldi. ³Şonuň üçin hem olara Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Maňa tarap öwrülsinler. Şonda Menem size tarap öwrülerin. Muny Men – Hökmürowan Reb aýdýandyryn. ⁴Ata-babalaryňyz ýaly bolmaň. Öňki pygamberler olara ýüzlenip, şuny jar etdiler:

Hökmürowan Reb ýaman ýollaryňyzdan, pis işleriňizden el çekiň diýýär. Ýöne olar muny diňlemediler, Maňa gulak asmadylar. Muny Men – Reb aýdýandyryn. ⁵Hany ata-babalaryňyz, olar niredе? Pygamberler, näme, baky geldilermi? ⁶Emma gullarym bolan pygamberlere buýran sözlerimdir beren duýduryşlarymy, näme, ata-babalaryňyz ýerine yetiren däldir öýdýäňizmi? Olar toba edip, Hökmürowan Reb öz tutan ýolumyza hem etmişlerimize görä bize näme etmegi niýetlän bolsa, şony hem etdi diýdiler“».

Ilkinji alamat: atly adam

⁷Darýuşyň patyşalygynyň ikinji ýylynyň on birinji aýynyň – Şebat aýynyň

ýigrimi birinji günü^a Ydonyň agtygy Berekýanyň ogly bolan men – Zakarýa pygambere Rebbiň şu sözi aýan boldy. ⁸Agşam jülgedäki mirt agaçlaryň arasynda duran bir dor atly adamy gördüm. Onuň ýeňsesinde dor, gyr hem-de ak atlar bardy. ⁹Men: «Jenabym, bular näme?» diýip soradym. Meniň bilen gepleşip duran perişde maňa: «Olaryň nämedigini men saňa görkezerin» diýdi. ¹⁰Onsoň mirt agaçlaryň arasynda duran: «Olar Rebbiň dünýäni aýlanyp çykmaq üçin iberenleri» diýip jogap berdi. ¹¹Soňra olar Rebbiň mirt agaçlarynyň arasynda duran perişdesine: «Biz dünýäni aýlandyk, hawa, tutuş dünýä parahat eken» diýdiler. ¹²Rebbiň perişdesi: «Eý, Hökmürowan Reb, Sen ýetmiş ýyllap Iýerusalim bilen Ýahuda gahar etdiň, ýene-de näçe wagtlap olaryň şäherlerinden Öz rähmetiňi gaýgyrjak?» diýdi. ¹³Soňra Reb meniň bilen gepleşen perişdä mähirli hem köşeşdiriji sözler bilen jogap berdi. ¹⁴Meniň bilen gepleşen perişde maňa şeýle diýdi: «Şu habary jar et we Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Men Iýerusalimi, hawa, Siony juda gabanýaryn. ¹⁵Men Öz halkymy diňe ýeňil jezalandyrmakçydym, emma asudalykda biperwaý oturan bu halklar olaryň başyna düşen külpeti has hem artdyrdylar. Indi bu halklara Meniň gaty gaharym gelyär“». ¹⁶Soňa görä, Reb şeýle diýýär: «Men duýgudaşlyk bilen Iýerusalime tarap öwrülerin. Meniň ybadathanam şol ýerde gurlar we Iýerusalimi dikeltmek üçin ölçeğ ýüpi çekiler. Muny Men – Hökmürowan Reb aýdýandyryn». ¹⁷Şuny-da jar edip, Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: «Meniň şäherlerim ýene boleinlige

ýeter. Men-Reb Siony ýene köşeşdirerin we Iýerusalimi ýene saýlaryn».

İkinji alamat: şahlar we ussalar

¹⁸Soňra men seredip durkam, dört sany şah gördüm. ¹⁹Özüm bilen gepleşen perişdeden: «Bular näme?» diýip soradym. Ol: «Bular Ýahudany, Ysraýyly hem-de Iýerusalimi dargadan şahlar» diýip jogap berdi.

²⁰Soňra Reb maňa dört ussany görkezdi. ²¹Men: «Olar näme üçin geldiler?» diýip soradym. Reb maňa: «Bu şahlar ýahuda halkynyň içinden ýekejesi-de baş galdyrmaz ýaly, olary dargatdylar. Ýöne bu ussalar şahlara howp salyp, olary döwmäge geldiler. Sebäbi bu şahlar Ýahudanyň garşysyna hüjüm edip, onuň halkyny dargatdylar» diýip jogap berdi.

2-nji bap

Üçünji alamat: ölçeğ ýüpi

¹Soňra men seredip durkam, eli ölçeğ ýüpli bir adamy gördüm. ²Men ondan: «Nirä barýarsyň?» diýip soradym. Ol maňa: «Iýerusalimi ölçäp, onuň ininiň hem-de uzynlygynyň näçedigini bilmäge barýaryn» diýip jogap berdi. ³Meniň bilen gepleşen perişde menden daşlaşanda, başga bir perişde ony garşylamaga çykdy. ⁴Ol: «Bar, ylga-da şol ýigide aýt: „Ol ýerde yerleşjek san-sajaksyz adamlardyr mal-garadan ýaňa Iýerusalim diwarsyz bir şäher bolar. ⁵Men onuň daşynyň otly diwary, içiniň şöraty bolaryn. Muny Reb diýýär“» diýdi.

⁶Reb şeýle diýýär: «Haýdaň, haýdaň! Demirgazyk ýurdundan gaçyň. Çünki Men sizi gögüň dört tarapyna öwüsýän ýel kimin dargatdym, muny Men – Reb

^a 1:7 Şebat aýynyň ýigrimi birinji günü – bu 15-nji fewraldyr.

áydýandyryn. ⁷Haýda, Babylda ýaşaýan Sion ^a, gaç!» ⁸Çünki Hökmürowan Reb meni Öz şöhraty üçin iberdi. Sizi talan halklar babatda Ol şeýle diýýär: «Siona degen hut Meniň görejime degýändir. ⁹Indi Men olaryň garşysyna el göterjek; olary öz gullary talaña salar». Şonda ýanyňyza meni Hökmürowan Rebbiň iberendigini bilersiňiz. ¹⁰«Aýdym aýt, şatlan, eý, Sion gyz ^b! Men gelip, siziň aranyzda mekan tutjak. Muny Reb áydýandyr. ¹¹Şol gün köp halklar Men-Rebbe bil baglarlar we Meniň halkym bolarlar. Men siziň aranyzda mekan tutaryn». Şonda ýanyňyza meni Hökmürowan Rebbiň iberendigini bilersiňiz. ¹²Reb mukaddes toprakda Öz paýy hökmünde Ýahudany mülk edip alar we ýene Iýerusalimi saýlar.

¹³Ähli janly-jandarlar, Rebbiň önünde ümsüm boluň; Ol turup, mukaddes mekanyndan çykyň gelyär.

3-nji bap

Dördünji alamat: Ýeşuwa we şeytan

¹Men Rebbiň perişdesiniň önünde duran baş ruhany Ýeşuwany ^c hem-de ony günäkärlemek üçin sagynda duran şeytany gördüm. ²Reb şeytana şeýle diýdi: «Reb saňa käýeýär, eý, şeytan, Iýerusalimi saýlan Reb saňa käýeýär! Bu adam otdan çykarylan kesindi dälmi näme?» ³Perişdäniň önünde duran Ýeşuwanyň egnindäki geýimi kirlidi. ⁴Perişde önünde duranlara: «Onuň kirli geýimlerini çykaryň» diýdi. Ol Ýeşuwa ýüzlenip: «Seret, günäni aýryp taşladym,

men saňa toý lybasyny geýdirýän» diýdi. ⁵Onsoň men – Zakarýa: «Ýeşuwanyň başyna tämiz selle orasyňlar» diýdim. Olar onuň başyna tämiz selle oradylar, ony geýindirdiler. Rebbiň perişdesi-de onuň ýanynda durdy.

⁶Rebbiň perişdesi Ýeşuwa şeýle güwä geçdi: ⁷«Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Eger Meniň ýolumdan ýöräp, tabşyryklarymy ýerine ýetirseň, sen Meniň ybadathanamy dolandyrarsyň, howlularyma gözegçilik edersiň. Men saňa şu ýerde duranlaryň arasynda gezmek hukugyny bererin. ⁸Indi gulak salyň, eý, baş ruhany Ýeşuwa, sen we ön ýanynda oturan ruhanylar – siziň hemmäňiz geljekde boljak işleriň alamatysyňyz. Men Şaha diýen gulumy orta çykarjakdyryn. ⁹Ine, Ýeşuwanyň önünde goýan ýedi gözli daşym. Men onuň ýüzüne oýup hat ýazjak. Men bir günün içinde şu ýurduň günäsini aýryp taşlaryn. Muny Hökmürowan Reb áydýandyr. ¹⁰Şol gün siz biri-biriňizi üzüm hem-de injir agaçlaryňyzyň aşagyna oturmaga çagyrsyňyz. Muny Hökmürowan Reb áydýandyr“».

4-nji bap

Bäşinji alamat: çyradan we zeytun agaçlary

¹Meniň bilen gepleşen perişde ýene geldi-de, meni ukudan oýaran ýaly edip tururdy. ²Ol menden: «Näme görýäň?» diýip sorady. Men: «Guýma altyndan edilen çyradany görýäriň; onuň depe-sinde ýag gaby, üstünde ýedi çyra, ýedi

^a **2:7 Sion** – bu Ysraýyl halky diýmekdir. Sözlüğe seret.

^b **2:10 Sion gyz** – bu Ysraýyl halky diýmekdir. Sözlüğe seret.

^c **3:1 Ýeşuwa** – seret: Ezr 3:2; 5:2. Bu at *halasgär* diýmegi aňladýar. Sözlükde «halasgär» sözüne seret.

çyranyň her biriniň ýedi turbajygy bar.

³Olaryň ýanynda iki sany zeýtun agajy bar. Olaryň biri ýag gabynyň sag tarapynda, beýlekisi çep tarapynda» diýip jogap berdim. ⁴Men perişdeden: «Jenabym, bular näme?» diýip soradym. ⁵Meniň bilen gepleşen perişde: «Bularyň nämedigini bileňokmy?» diýip sorady. Men: «Ýok, jenabym» diýdim. ⁶Ol maňa şeýle diýdi: «Bu Rebbiň Zerubabyla: „Güç we zorluk bilen däl-de, diňe Meniň Ruhum bilen iş bitirersiň“ diýen sözi. Muny Hökmürowan Reb diýýär. ⁷Sen kimmiş, eý, beýik dag? Sen Zerubabylyň önünde tep-tekiz bolarsyň. Ol ybadathananyň iň soňky daşyny goýýarka, halk „Ne gözle, ne aňap!“ diýip gygyrar».

⁸Şeýle hem maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ⁹«Şu ybadathananyň binýadyny Zerubabylyň elleri tutdy. Ony ahyryna çenli alyp gitjek hem şonuň elleridir». Şonda meni siziň ýanyňyza Hökmürowan Rebbiň iberendigini, sen – Zerubabyl bilersiň. ¹⁰«Ýeňil işler eden gününü ähmiýetsiz hasaplanlar Zerubabylyň elindäki şuguly görüp şatlanarlar.

Bu ýedi çyra Rebbiň gözüdir, olar dünýäni aýlanyp ýörendir». ¹¹Men ol perişdeden: «Onda çyradanyň sagyndaky hem çepindäki iki düýp zeýtun agajy nämäni aňladýar?» diýip soradym. ¹²Ondan ýene-de: «Iki altyn turbajygyň üsti bilen altyn reňkli ýag çykaryp duran zeýtun agajynyň iki şahasy nämäni aňladýar?» diýip soradym. ¹³Ol menden: «Bularyň nämedigini bileňokmy?» diýip sorady. Men: «Ýok, jenabym» diýdim. ¹⁴Ol: «Bular başyna ýag çalnyp saýlanyp, bütin ýer ýüzüniň Taňrysna gulluk edýän iki kişidir» diýip jogap berdi.

5-nji bap

Altynjy alamat: uçýan kagy

¹Onsoň seredip durkam, uçup ýören bir ýazgyly kagyza gözüm düşdi. ²Perişde maňa: «Näme görýäň?» diýdi. Men: «Bir kagyza-a uçup ýör; onuň boýy ýigrimi tirse, ini on tirse» diýip jogap berdim. ³Ol maňa şeýle diýdi: «Bu bütin dünýä siňýän näletdir. Bu kagyzyň bir tarapynda ýazylyşy ýaly, ogurlyk eden sogrulyp taşlanjakdyr, beýleki tarapynda ýazylyşy ýaly bolsa, ýalandan ant içen kowlup çykaryljakdyr. ⁴Men ony ýolladym. Ol ogrynyň hem-de Meniň adymdan ýalandan ant içýäniň öýüne girer we şol öýde-de galar; agaç-tag-tasydyr daşlary bilen bile öýi ýuwudar. Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr».

Ýedinji alamat: içi aýally küýze

⁵Soňra meniň bilen gepleşen perişde önüme geçdi-de: «Ýokaryna seret, şol gelyän zadyň nämedigini gör» diýdi. ⁶Men: «Ol näme?» diýip soradym. Ol maňa: «Ol gelyän küýzedir. Bu tutuş ýurduň etmişidir^a» diýdi. ⁷Soňra gurşun gapak ýokary göterildi: küýzäniň içinde bir aýal otyrdy. ⁸Perişde: «Bu şerdir» diýdi. Aýaly küýzäniň içine itekläp goýberdi-de, gurşun gapagy mäkäm ýerine ýapdy. ⁹Soňra men seredip durkam, iki aýalyň gelyändigini gördüm. Olar şemala ganatlaryny ýaýyp, uçup gelyärdiler. Olaryň ganaty leglegiň ganaty ýalydy. Olar ýer bilen gögüň aralygynda küýzäni göterip äkitdiler. ¹⁰Men perişdeden: «Olar küýzäni nirä alyp barýarlar?» diýip soradym. ¹¹Ol maňa: «Şingar ýurduna;

^a 5:6 *Bu tutuş ýurduň etmişidir* – bu jümle käbir golýazmalarda *Ol bütin dünýä boýunça şeýledir* diýip düş gelyär.

şol ýerde oňa öý gurjaklar. Öý taýýar bolanda, olar küýzäni şonuň içinde öz ýerinde goýarlar» diýdi.

6-njy bab

Sekizinji alamat: dört söweş arabasy

¹Men ýene-de seredip durkam, iki dagyň arasyndan çykyp gelýän dört söweş arabasyny gördüm. Ol daglar бүрүнçdendi. ²Arabalaryň birine dor atlar, beýlekisine gara atlar, ³üçünji birine ak atlar, soňkusyna bolsa güýçli gyr atlar goşulandy. ⁴Meniň bilen gepleşen perişdeden: «Eý, jenabym, bular näme?» diýip soradym. ⁵Perişde: «Bular бүтін ýer ýüzüniň Taňrysynyň huzuryndan çykýan gögüň dört ruhudyr. ⁶Gara atlara goşulan araba ýurduň demirgazygyna, ak atlara goşulan araba olaryň yzyndan gidýär, gyr atlara goşulan araba bolsa günorta gidýär» diýdi. ⁷Gyr atlar gidip, ýer ýüzüni aýlanmak isleýärdiler. Perişde: «Baryň, ýer ýüzüni aýlanyň» diýdi. Olar ýer ýüzüne aýlandylar. ⁸Soňra ol meni çagyryp: «Seret, demirgazyk ýurda giden atlar ol ýerde Meniň gaharymy köşeşdirdiler» diýdi.

Ýeşuwanyň başyna täç geýdirilýär

⁹Maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ¹⁰«Şu gün Sepanýanyň ogly Ýoşýanyň öýüne git-de, Babyl sürgüninden gaýdyp gelen Heldaýdan, Tobyýadan hem-de Ýedaýadan altyn-kümüş ýygna. ¹¹Ýygnan altyn-kümüşünden bir täç ýasap, ony Ýehosadagyň ogly baş ruhany Ýeşuwanyň başyna geýdir. ¹²Hökmürowan Reb şuny jar edýär diý: „Ine, Şaha diýen

adam. Ol öz ornundan şahalar çykarar we Rebbe ybadathana gurar. ¹³Hawa, Rebbe ybadathana gurjak şoldur. Ol şalyk şöhratyny gazanar, tagtynda oturyp şalyk sürer. Onuň tagtynyň ýanynda ruhany bolar we ol ikisiniň arasynda ylalaşykly maslahat bolar. ¹⁴Bu täçler Heldaýyň, Tobyýanyň, Ýedaýanyň hatyrasyna hem-de Sepanýanyň ogly Ýoşýanyň sahylygynyň hatyrasyna Rebbiň ybadathanasynda goýlar.

¹⁵Uzakda ýaşayanlar hem gelip, Rebbiň ybadathanasynyň gurluşygyna kömek ederler“. Şeýlelikde, siziň ýanyňyza meni Hökmürowan Rebbiň iberendigini bilersiňiz. Eger siz Hudaýyňyz Rebbiň sözünü berk tutsaňyz, gurluşyk babatda bu aýdylanlar amala aşar.

7-nji bab

Reb galp agyz beklemäni ýazgarýar

¹Darýuşyň şalygynyň dördünji ýylynyň dokuzynjy aýynyň, ýagny Kislew aýynyň dördüne^a Zakarýa Rebbiň şu sözi aýan boldy. ²Beýteliň halky bolsa Rebbe ýalbarmak üçin, Sareseri we Regemmelegi adamlary bilen bile iberipdi. ³Şeýle hem olar Hökmürowan Rebbiň ybadathanasyndaky ruhanylarydyr pygamberlerinden: «Ýyllar boýy edişimiz ýaly, başinji aýda^b agyz bekläp aglalymy?» diýip soramalydylar. ⁴Şonda Hökmürowan Reb maňa şeýle diýdi: ⁵«Ýurduň ähli halkyna hem-de ruhanlylaryna aýt: „Ýetmiş ýyllap başinji hem yedinji aýlarda^c ýas tutup, agyz bekläniňizde, siz muny Meniň üçin edip-midiňiz? ⁶Iýip-içeniňizde, diňe özüniz

^a 7:1 *Kislew aýynyň dördüne* – bu 7-nji dekabrdyr.

^b 7:3 *Bäşinji aý* – seret: 2Pat 25:8-9.

^c 7:5 *Ýedinji aý* – seret: Ýrm 41:1-2.

üçin iyip-içmeýärsiňizmi? ⁷Rebbiň öňki pygamberleriň üsti bilen aýdan sözleri-de şular dälmi? Şol wagtlar Iýerusalim we onuň daş-töweregindäki galalar heniz ilatlydy, parahatdy. Negep çöli bilen günbatar baýyrylyk-da ilatlydy“».

⁸Zakarýa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ⁹«Hökmürowan Reb şeýle diýdi: „Adalatly höküm çykaryň, biri-biriňizi söýüň we rehim-şepagatly boluň; ¹⁰dul aýala, ýetime, gelmişege ýa-da garyp-gasara sütüm etmäň; biri-biriňize garşy pislik etmäň. ¹¹Ýöne Meniň halkym boýnuýo-gynlyk edip, bu sözlere gulak asmadylar, eşitmejek bolup gulaklaryny dykdylar. ¹²Hökmürowan Rebbiň Öz ruhy arkaly öňki pygamberleriň üsti bilen iberen kanundyr nesihatlaryny eşitmez ýaly, olar doňýürek boldular. Şol sebäpden Hökmürowan Rebbiň olara gaty gahary geldi. ¹³Şeýlelikde, Men çagyranymda, olar gulak asmadylar, olar çagylanda Men hem olara jogap bermedim. Muny Hökmürowan Reb diýýär. ¹⁴Şeýdip, Men olary tanamaýan-bilmeyän milletleriň arasyna harasat bilen dargatdym. Olaryň taşlap giden ýurduny harabaçylyga öwürdim. Ol ýerde janly-jemende galmady; ne gözəl ýurt tozap galdy“».

8-nji bab

Reb Iýerusalimi dikeltmäge söz berýär

¹Hökmürowan Rebbiň maňa şu sözi aýan boldy: ²«Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men Siony juda gabanýaryn, ony gahar-gazap bilen gabanýaryn“».

³Reb şeýle diýýär: «Men Siona tarap öwrülerin we Iýerusalimde mekan tutaryn. Iýerusalim „Wepaly şäher“ diýlip atlandyrylar. Hökmürowan Rebbiň dagy „Mukaddes dag“ diýlip atlandyrylar».

⁴Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Elleri hasaly gojalarydyr kempirler ýene-de Iýerusalimiň köçelerinde oturlarlar. ⁵Şäheriň köçeleri oýnap yören oylan-gyzlardan dolar». ⁶Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Şol günlerde halkyň aman galanlarynyň gözüne bu mümkin däl ýaly görünse, Maňa-da şeýle görünmelimi? Muny Hökmürowan Reb – Men aýdýandyryn». ⁷Hökmürowan Reb: «Men Öz halkymy gündogar hem günbatar ýurtlaryndan halas ederin. ⁸Men olary ýene Iýerusalime ýaşamaga getirerin. Olar Meniň halkym bolar, Men olaryň wepaly hem adalatly Hudaýy bolaryn» diýýär.

⁹Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Şol günlerde Hökmürowan Rebbiň ybadathanasynyň düýbünüň tutulmagyna gatnaşan pygamberlerden şu sözlere eşidenleriňiziň gollary kuwwatly bolsun! ¹⁰Şol günlerden öň ynsan üçinem, haýwan üçinem paç alynmazdy, gelyňgidýänem üçin duşmandan ýaňa rahatlyk ýokdy, sebäbi Men adamlary biri-biriniň garşysyna öjükdiripdim. ¹¹Emma indi Men bu halkyň aman galan bölegine beýle etmerin. Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr. ¹²Tohum parahatlykda sepipler. Üzüm agajy miwe berer, toprak öz hasylyny eçiler, asman ýagmyryny ýagdyrar. Men bularyň hemmesini halkyň aman galan bölegine mülk hökmünde berjek. ¹³Eý, ýahudalar hem ysraýyllar, siz halklar arasynda nälete öwrüldiňiz. Indi Men sizi halas ederin, siz ýalkanyş bolarsyňyz. Gorkmaň, gollaryňyz kuwwatly bolsun!»

¹⁴Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Ata-babalaryňyzyň gaharymy getirendikleri üçin, Men olaryň başyna betbagtçylyk getirmegi ýüregime düwdüm we pikiri üýtgetmändim. Muny Men – Hökmürowan Reb aýdýandyryn».

¹⁵Emma Men şu günlerde Iýerusalime hem-de Ýahuda ýene ýagşylyk etmegi ýüregime düwdüm. Gorkmaň! ¹⁶Siziň etmeli işleriňiz, ine, şulardyr: biri-biriňize diňe hakykaty aýdyň, kazyýetde adalatly hem parahatçylyk döredýän höküm çykaryň. ¹⁷Biri-biriňize garşy pislik etmäň, ýalan ýere ant içmekden gorkuň; bularyň bary Meniň ýigrenýän zatlarymdyr. Muny Reb aýdýandyr».

¹⁸Hökmürowan Rebbiň maňa şu sözi aýan boldy: ¹⁹«Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Dördünji, başynjy, yedinji hem-de onunjy aýlardaky ^a agyz bekleýän günleriňiz ýahuda halky üçin şatlyk-şagalaň, dabaraly baýramçylyklar bolar. Şoňa görä hakykaty hem parahatlygy söýüň“».

²⁰Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Ýene-de halklar we köp şäherleriň ilaty geler. ²¹Bir şäherde ýaşayanlar başga bir şähere gidip, şeýle diýerler: „Geliň, Rebbe ýalbaralyň, Hökmürowan Rebbiň gözlegine çykalyň. Ine, men-ä ýola düşdüm“. ²²Ençeme halklar, güýçli milletler Hökmürowan Rebbi gözlemäge we Rebbe ýalbarmaga Iýerusalime gelerler». ²³Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Şol günlerde dürli dillerde gepleýän ähli milletlerden on adam ýahudylaryň eteginden tutup: „Özüň bilen gitmäge bize ygtyýar et, sebäbi Hudaýyň seniň bilendigini eşitdik“ diýerler».

9-njy bap

Ysraýylyň duşmanlary jezalandyrylýar

¹Pygamberlik sözi.

Bu Rebbiň Hadrak ýurduna degişli sözüdir.

Bu söz Damask şäherinde galar. Rebbe degişlidir Siriýa şäherleri we ysraýyl tireleri ^b.

²Bu söz Hadrak bilen araçäkdeş bolan Hamat ýurduna, juda parasatly Sur bilen Sidon şäherlerine hem degişlidir.

³Sur özüne berkitme gurdy, gum kimin kümüş, köçe hapasy ýaly altyn üýşürdi.

⁴Emma Reb onuň bar ýygnanjasyny elinden alar indi.

Deňizdäki güýjüni ýok eder, şäheri ot ýalmap-ýuwudar.

⁵Ony görüp, Aşkelon gorkar, Gaza yzadan ýaña jebir çeker, umytdan düşen Ekron-da şeýle eder.

Gazanyň sasy ýok ediler, Aşkelon ilatsyz galar.

⁶Aşdotda dürli milletlerden garyşan halklar ýaşar, Men piliştlileriň tekepbirliginiň soňuna çykaryn.

⁷Alaryň agyzlaryndan ganly etlerin, dişleriniň arasyndan nejisliklerin.

Aman galanlar Hudaýymyza degişli bolar,

Ýahudanyň tiresi ýaly bolar, Ekron ýabuslar kimin bolar.

⁸Goragçy hökmünde Öz mekanymda düşlärin, ýeke adam hem eýläk-beýläk geçmez.

^a 8:19 *Dördünji... hem-de onunjy aýlar* – seret: 2Pat 25:1 we Ýrm 39:2.

^b 9:1 *Rebbe degişlidir Siriýa şäherleri we ysraýyl tireleri* – ýa-da *Ähli ysraýyl tireleri Rebbiň nazaryndadyr, bütin adamzat hem.*

Sütemkär aman galanlara
aralaşmaz,
çünki indi olara hut Özüm
nazar salaryn.

Patyşa gelyär

⁹ Şatlan, eý, Sion gyz, şatlan!
Eý, Iýerusalim gyzy, belent
owaz bilen gygyr!
Ine, Patyşaň saňa tarap gelyär.
Adyl hem ýeňijidir Ol!
Ol bir eşege,
eşegiň-de taýharyna münüp,
pes göwünlilik bilen saňa
gelyär.

¹⁰ Efraýymyň söweş arabalaryny,
Iýerusalimiň atlaryny ýok
ederin,
söweş ýaýlary omrulyp taşlanar.
Ol halklara abadançylygy
berkarar eder.

Hökümdarlygy deňizden-deňze,
derýadan ýeriň uçlaryna ýeter.

¹¹ Sizi bolsa gurbanlyk gany bilen
baglaşan ähtim üçin,
tussagdakylaryňyzy gurruk
guýudan çykararyn.

¹² Eý, umytlý ýesirler, öz galaňyza
dolanyň!

Bu gün size iki esse bereket
berjekdigimi jar edýän.

¹³ Ýahudany ýaý ýaly edip egerin,
Efraýymy bolsa şol ýaýyň oky
ederin.

Eý, Sion, ogullaryňy greklere
garşy galdyraryn!
Seni elimde urşujynyň gyljy
dek oýnaryn.

¹⁴ Şonda Reb Öz halkynyň üstünde
peýda bolar,
ýyldyrym deý uçar Onuň
peýkamy.

Hökmürowan Reb surnaý çalar-da,

günortadan hasarat turzup, ýola
düşer.

¹⁵ Hökmürowan Reb halkyny gorap
saklar.

Halk öz duşmanlaryny ýok edip,
sapan bilen uruşýanlary depeläp
ýenjerler.

Toýda şerap içen ýaly içip
gygyryşarlar.

Olar gurbanlyk legeni ýaly
gandan doly bolup,
gurbanlyk sypasynyň burçlary
kimin gandan dolarlar.

¹⁶ Şol gün olaryň Hudaýy Reb halas
eder,
çünki olar çopan sürüsi
kimindir.

Olar täjiň gymmatbaha gaşlary
ýaly

Hudaýyň ýurdunda şöhle
saçarlar.

¹⁷ Nähili ajaýyp hem gözəl bolarlar!
Bol bugdaý hem täze şerapdan
gyz-ýigitler gül açarlar.

10-njy bap

Reb halas etmäge söz berýär

¹ Ýaz möwsümünde

Rebden ýagşy diläň.

Gara bulutlar getirýän Reb
olara güýçli çabgalar ýagdyrýar,
her kesiniň meýdanynda otlar
bitirýär.

² Butlar bimany gepleýärler,
palçylar ýalan sözleýärler,
galp düşşleri ýorýarlar,
soňy boş göwünlik berýärler.

Şol sebäpden goýun ýaly ygyp
ýörler,
çopansyzdyklary üçin ejir
çekýärler.

³ Çopanlara garşy tutaşdy gaharym,

- baştutanlary jezalandyraryn.
 Hökmürowan Reb Öz sürüsiniň –
 Ýahuda nesliniň aladasyny eder,
 olary buýsançly söweş aty
 kimin eder.
- ⁴ Burç daşy, çadyr gazygy,
 söweş ýaýy,
 ähli ýolbaşçylar olardan çykar.
- ⁵ Söweş esgerleri deý bolar olar,
 depelärler duşmany köçeleriň
 palçygynda.
 Rebbiň özleri bilendigi üçin
 söweşip,
 olar atly goşuny uýada goýarlar.
- ⁶ Ýahuda neslini
 kuwwatlandyraryn,
 Ýusup neslini halas ederin,
 Men zyna getirerin olary,
 çünki olara rehimim indi.
 Men tarapdan unudylmadyk ýaly
 bolarlar.
 Sebäbi olaryň Hudaýy Reb
 Mendirin;
 Men olara gulak asaryn.
- ⁷ Efraýym halky batyrlar kimin
 bolar,
 şerap içen deý olaryň köňli hoş
 bolar.
 Muny ogullary görüp guwanarlar;
 olaryň göwünleri Rebde
 galkynar.
- ⁸ Sykylyk çalyň, toplaryn olary,
 çünki Men azat etdim olary.
 Köpelerler olar hut öňküleri
 ýaly.
- ⁹ Milletler arasyna olary tohum deý
 sepdim,
 emma olar Meni uzak ýurtlarda
 ýatlarlar.
 Çagalary bilen aman galyp
 dolanyp gelerler.
- ¹⁰ Zyna getirerin olary Müsürden;
 Aşurdan ýygnaryn.

- Getirerin Gilgada, Liwana
 ýöne olar sygmazlar ol ýere.
- ¹¹ Reb jebir deňzinden geçirer,
 deňiz tolkunlaryny köşeşdirer.
 Niliň düýpsüz çuňluklary gurar,
 Aşuryň tekepbirligi çöker,
 Müsüriň şalyk hasasy elinden
 gider.
- ¹² Olar Men-Rebde kuwwatlanarlar,
 Meniň adym bilen gezerler,
 Muny Reb aýdýandyr.

11-nji bab

- ¹ Eý, Liwan, derwezeleriňi aç,
 goý, ot kedr agaçlaryňy ýakyp
 ýok etsin!
- ² Eý, serwi, bagyr, çünki kedr agajy
 ýykyldy,
 şöhratly agaçlar wes-weýran
 boldy!
 Eý, Başanyň dublary, uwlaň,
 çünki sümme tokaý ýer bilen
 ýegsan boldy!
- ³ Çopanlaryň bagyryşyna gulak
 salyň;
 olaryň şöhraty öçdi.
 Arslanlaryň arryldysyna gulak
 goýuň;
 Iordanyň etegindäki tokaý ýok
 edildi.

Iki çopan

⁴ Meniň Hudaýym Reb şeýle diýýär:
 «Soýulýan sürä çopan bol. ⁵Sürini sat-
 tyn alanlar goýunlary soýýarlar, ýöne
 jezalaryny çekmeýärler. Goýunlary
 satýan adam olara: „Rebbe alkyş
 bolsun, sebäbi men baýadym“ diý-
 ýär. Çopanlaryň öz goýunlaryna haýpy
 gelmeýär. ⁶Mundan beýläk ýurduň ila-
 tyna haýpym gelmez, muny Men – Reb
 aýdýandyryn. Men olaryň her birini
 goňşusynyň hem-de patyşasynyň eline

bererin. Olar ýurdy weýran ederler. Men ýeke adamy-da olaryň elinden halas etmerin».

⁷Şeýlelikde, goýun söwdagärleriniň hatyrasyna ^a men soýulmaly sürä çopan boldum. Elime iki taýak aldym-da, olaryň birini «Merhemet», beýlekisini bolsa «Bütewülik» diýip atlandyrdym. Şeýdip, sürini bakdym. ⁸Bir aýda üç çopany başymdan sowdum. Men goýun söwdagärlerini ýigrendim, olar hem meni ýigrendiler. ⁹Men olara: «Men siziň üçin çopançylyk etjek däl. Ölen – ölsün, ýumrulan – ýumrulsyn. Aman galanlar bolsa biri-biriniň etini iýsinler» diýdim. ¹⁰Ähli halklar bilen eden ähtimi bozmak üçin «Merhemet» diýip atlandyran taýagymy aldym-da, ony döwdüm. ¹¹Hut şol gününň özünde äht bozuldy. Jebir çeken goýunlar – olar maňa seredip durdular – munuň Rebbiň sözüdigine göz ýetirdiler. ¹²Soňra olara: «Eger muny dogry hasaplasaňyz, onda muzdumy beriň, eger nädogry hasaplasaňyz, muzd gerek däl» diýdim. Şeýlelikde, olar maňa otuz kümüş teňňe çekip berdiler. ¹³Reb maňa: «Olaryň Maňa kesen bir şaýa degmeýän bahasyny al-da, küýzegäre taşlap ber» diýdi. Onsoň men otuz kümüş teňňäni aldym-da, Rebbiň ybadathanasynda ky küýzegäre taşladym. ¹⁴Soňra men Ýahuda bilen Ysraýylyň arasyndaky doganlyk gatnaşygyny bozmak üçin «Bütewülik» diýen ikinji taýagymy-da döwdüm.

¹⁵Soňra Reb maňa şeýle diýdi: «Derde ýaramaýan çopanyň gurallaryny ýene-de al. ¹⁶Men şu ýurda bir çopan goýjakdyryn, ol ölüm ýassygynda ýatanyň

aladasyny etmez, ýiteni idemez, maýyby bejermes, sag adamyň garnyny doýurmaz. Gaýtam ol semizleriň etini iýip, toýnaklaryny goparar.

¹⁷Sürini taşlaýan,
derde ýaramaýan çopanyň dat
gününe!
Gylyç onuň elini çapsyn, sag
gözünü oýsun.
Eli bütinleý gurasyn,
sag gözi sokur bolsun».

12-nji bab

Iýerusalimiň yeňşi

¹Pygamberlik sözi.

Bu Rebbiň Ysraýyl hakyndaky sözüdir. Gögi ýaýan, ýeri esaslandyran we ynsan ruhuny ýaradan Reb şeýle diýýär:

²«Men Iýerusalimi daş-töweregindäki halklar üçin başyňy aýlaýan şeraply bir käse ederin. Iýerusalim gabawa düşende, bu käsedden Ýahuda-da iýer.

³Şol gün Men Iýerusalimi ähli milletler üçin agyr daş ederin. Ony göterenleriň ählisi özlerine zeper ýetirer. Ýer ýüzüniň ähli milletleri birleşip, Iýerusalimiň garşysyna çykarlar. ⁴Şol gün Men atlaryň baryny guduzladaryn, üstündäkileri bolsa dälirederin. Beýleki halklaryň atlarynyň gözlerini kör ederin, emma Ýahuda neslini Öz nazarymda saklaryn. Muny Reb aýdýandyr. ⁵Şonda Ýahuda baştutanlary öz-özlerine: „Özleriniň Hudaýy Hökmürowan Rebde kuwatlanan Iýerusalimiň halky biziň gujur-gaýratymyzdyr“ diýerler. ⁶Şol gün Men ýahuda baştutanlaryny

^a 11:7 *Goýun söwdagärleriniň hatyrasyna* – bu jümle käbir golýazmalarda *esasanam, jebir gören sürä* diýip düş gelýär.

oduň ortasynda ýanýan bir maňňal ýaly, bugdaý dessesiniň içinde alawlap ýanýan çyra ýaly ederin. Olar sag-solundaky halklaryň ählisini ýakyp-ýandyrlar. Iýerusalim ýene-de özüniň öňki ýerinde oturar».

⁷Dawudyň nesilleriniň hem-de Iýerusalimiň halkynyň şöhraty Ýahudadan öňe geçmez ýaly, Reb ilki ýahuda halkyna ýeňiş berer. ⁸Reb şol gün Iýerusalimiň halkyny gorar. Olaryň iň ejizi Dawut ýaly bolar. Dawudyň nesli Hudaý ýaly, öňe çykan Rebbiň perişdesi ýaly bolar.

Tutuş ýurtda ýas tutarlar

⁹«Şol gün Men Iýerusalimiň garşysyna çykýan milletleriň ählisini derbi-dagyn etmäge girişerin. ¹⁰Men Dawudyň nesliniň hem-de Iýerusalimiň halkynyň üstüne merhemet we ýalbaryş ruhuny dökerin. Olar özleriniň deşim-deşim edenine, ýagny Maňa serederler, ýalňyz ogly üçin ýas tutýan ýaly ýas tutarlar, nowbahar ogly üçin ahy-nala çekýän ýaly aýy gözýaş dökerler. ¹¹Şol gün Iýerusalimde tutuljak ýas Megido düzlügindeki Hadatrimmonda tutulan ýas ýaly agyr bolar. ¹²Ýurtda her kowumyň maşgalasy özbaşdak, aýallary aýry, erkekleri aýry ýas tutar: Dawudyň kowumynyň erkekleri aýry, aýallary aýry; Natanyň kowumynyň erkekleri aýry, aýallary aýry; ¹³Lewiniň kowumynyň erkekleri aýry, aýallary aýry; Şimginiň kowumynyň erkekleri aýry, aýallary aýry; ¹⁴şeýle hem ähli galan kowumlaryň erkekleri aýry, aýallary aýry ýas tutar».

13-nji bab

¹Şol gün Dawudyň neslini hem-de Iýerusalimiň halkyny günäden we

haramlykdan saplamak üçin bir çeşme çykar.

Butparazlygynyň we ýalan pygamberligiň soňy

²Şol gün Men ýurtdan butlaryň atlaryny öçürip taşlaryn. Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr. Mundan beýläk olar ýatlanlymaz. Ýalan pygamberleri-de, erbet ruhy-da ýurtdan çykararyn. ³Eger kimdir biri ýene pygamberlik edäýse, ata-enesi oňa: «Sen diri galmarsyň, sebäbi Rebbiň adyndan ýalan sözleýärsiň» diýer. Ol pygamberlik edende, ata-enesi ony pyçaklar. ⁴Şol gün her bir pygamber pygamberlik edýän wagtynda görnen görnüşlerden utanar, adamlary aldamak üçin pygamberleriň yüň donuny geýmez. ⁵Ol: «Men pygamber däl, men – daýhan. Ýaş wagtym biri meni gul edip satyn alypdyr» diýer. ⁶Eger ondan: «Döşüňdäki ýaraň näme?» diýip sorasalar, ol: «Bu dostlarymyň öýündekäm boldy» diýip jogap berer.

⁷Eý, gylyç, oýan çopanymyň garşysyna!

Oýan ýakynymyň garşysyna.
Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.
Çopany ur, goý, dargasyn goýunlar.

Men elimi kiçileriň garşysyna galdyrarýn.

⁸Tutuş ýurduň,
üçden ikisi gyrylyp heläk bolar,
üçden biri diri galar.

Muny Reb aýdýandyr.

⁹Şol galan üçden birini otdan geçirerin,
olary kümüş kimin saplaryn,
altynyň barlanyşy ýaly synaryn.

Olar Maňa dileg ederler,
Men olara jogap bererin,

«Bu – Meniň halkym» diýerin;
Olar-da: «Reb – biziň
Hudaýymyz» diýerler.

14-nji bap

Soňky söweş

¹Ine, Rebbiň günü gelýär! Eý, Iýerusalim halky, sizden alnan olja öz gözüniziň alnynda paýlaşylar. ²Men Iýerusalimiň garşysyna uruşmak üçin ähli milletleri ýygnaryn. Şäherler basylyp alnar, öýler talanar, aýallar zorlanar. Şäher halkynyň ýarysý sür-gün ediler, ýöne halkyň galan bölegi şäherden çykarylmar. ³Onsoň Reb çykyp, söweş günündäki ýaly edip, şol halklaryň garşysyna urşar. ⁴Şol gün Onuň aýagy gündogarda – Iýerusalimiň önündäki Zeýtun dagynda bolar. Bu dag gündogardan günbatara ägirt uly jülge bolup, ikä bölüner; dagyň ýarysý demirgazyga, ýarysý günorta çekiler. ⁵Siz Rebbiň dagynyň jülgesiniň içi bilen gaçarsyňyz, sebäbi ol jülge Asele çenli uzalyp gider. Siz şonda Ýahuda patyşasy Uzyýanyň döwründe bolan ýertitremeden gaçyşyňyz ýaly gaçarsyňyz. Şol wagt meniň Hudaýym Reb ähli mukaddesler bilen bile geler. ⁶Şol gün ýşyk bolmaz, asmandaky ýşyk çeşmeleri doňar. ⁷Ol diňe Rebbe aýan bolan aýratyn bir gün bolar. Ol ne gündize meňzär, ne-de gijä; agşamyna ýagty bolar. ⁸Şol gün Iýerusalimde suw jöşar. Suwuň ýarysý gündogardaky deňze, ýarysý günbatardaky deňze akar. Bu gysyna-da, tomsuna-da şeýle dowam eder.

⁹Reb tutuş ýer yüzüniň Şasy bolar. Şol gün Reb ýeke-täk Reb bolar we Onuň ady ýeke-täk at bolar.

¹⁰Gebadan Iýerusalimiň günortasyndaky Rimmona çenli tutuş ýurt düzlüğe öwrüler. Emma Iýerusalim Benýamin derwezesinden öňki derwezäniň ýerleşen ýerine. Çünk derwezesine çenli, ýagny Hananel diňinden patyşanyň üzüm sykylýan ýerine çenli aralykdaky belentlikde galar. ¹¹Iýerusalimde adamlar ýaşar, ol indiden beýläk ýok edilmez. Şäher howpsuz bolar.

¹²Iýerusalimiň garşysyna urşan milletleri Reb şu belalar bilen jezalandyrary: heniz aýak üstünde gezip ýörkärer – tenleri, hanasyndaka – gözleri, agyzlaryndaka – dilleri çüýrär. ¹³Şol gün olary Reb uly aljyraňnylyga salar, her kim öz gapdalyndakynyň elinden tutar, biri-birine ýumruk salarlar. ¹⁴Hatda ýahudalar-da Iýerusalimde urşarlar. Daş-töwerekdäki ähli milletleriň baýlygy: uly möçberde altyn-kümşi, geýimleri ýygnalar. ¹⁵Atlardyr gatrylara, düýelerdir eşeklere hem-de olaryň düşelgelerinde bolan beýleki ähli haýwanlara-da şunuň ýaly belalar bilen jeza berler.

¹⁶Iýerusalimiň üstüne çozan milletlerden aman galanlary Patyşa, ýagny Hökmürowan Rebbe ybadat etmek hem-de Çatma baýramyny bellemek üçin ýylyň-ýylyna Iýerusalime giderler. ¹⁷Patyşa, ýagny Hökmürowan Rebbe ybadat etmek üçin ýer yüzündäki halklardan Iýerusalime gitmedikler ýagş garasyny görmez. ¹⁸Eger Müsür nesli hem gidip, şuny berjaý etmese, Reb olara-da Çatma baýramyny bellemäge gitmedik halklaryň başndan inderen belasyny inderer. ¹⁹Müsüriň hem-de Çatma baýramyny bellemäge gitmedik milletleriň ählisiniň jezasy şeýle bolar.

²⁰Şol gün hatda atlaryň jaňjagazlaryna-da «Rebbe bagyş edilen» diýip ýazylar; Rebbiň ybadathanasyndaky gazanlar hem gurbanlyk sypasynyň önündäki jamlar ýaly bolar. ²¹Iýerusalimdäki hem-de Ýahudadaky her bir gazan

Hökmürowan Rebbe bagyş ediler. Gurbanlyk bermäge gelenler olary gurbanlyk etini bişirmek üçin ulanarlar. Şol günden beýläk Hökmürowan Rebbiň ybadathanasynda ýekeje-de söwdagär bolmaz.

